

Σύντομα Πατερικά Μηνύματα

Ἡ γνῶσις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ καθαρότης τῆς καρδιάς μας*

*«Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται»
(Ματθ. ε' 8)*

*† Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Ὡρωποῦ καὶ Φυλῆς κ. Κυπριανοῦ*

ΤΑ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ποικίλα ρεύματα τῶν αἰρέσεων, τῆς παρα-
θρησκείας, τῶν ἀνατολικῶν θρησκειῶν, τῆς νεο-ειδωλολα-
τρίας, τοῦ νεογνωστικισμοῦ, τῆς σατανολατρίας, καὶ γενικῶς
ὄσων κινήσεων περιλαμβάνει τὸ πολυδύναμο ρεῦμα τῆς λεγο-
μένης «*Νέας Ἐποχῆς*», τὰ ὁποῖα δίδουν τὴν ἐντύπωσι, ὅτι δῆθεν
κατευθύνουν τὸν ἄνθρωπο πρὸς τὴν λύτρωσι, πρὸς τὴν γνῶσι τοῦ
Θεοῦ, ἔχουν τελείως λανθασμένες προϋποθέσεις καὶ μεθόδους.

Ἡ γνῶσις πὸν ὑποστηρίζουν ὅτι κατέχουν καὶ προσφέρουν
εἶναι *ψευδῶνυμος* καὶ δαιμονική.

* * *

Ἡ ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΗ Παράδοσις τῆς Ἁγίας Ὁρθοδοξίας μας,
στηριζομένη στὴν ἡσυχαστικὴ καὶ εὐχαριστιακὴ Θεολογία τῶν
πνευματοφόρων Πατέρων μας, διδάσκει ὅτι ἡ *θέωσις*, δηλαδὴ ἡ
τελείωσις τοῦ ἀνθρώπου, συνδέεται μὲ τὴν γνῶσι τοῦ Θεοῦ
καὶ κυρίως μὲ τὴν ἄμεση γνῶσι: τὴν *θεά τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ*.

Ἡ βίωσις τῶν σωστικῶν, φωτιστικῶν καὶ θεωτικῶν ἐνεργει-
ῶν τοῦ Θεοῦ ὀδηγεῖ στὴν ἀληθογνωσία, ἐφ' ὅσον διανυθῆ ἡ
μοναδικὴ ὁδός, ἐφ' ὅσον διέλθουμε τὰ στάδια τῆς ἐν Χριστῷ
τελειώσεως: τῆς καθάρσεως, τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς θέας τῆς
δόξης τοῦ Θεοῦ.

* * *

ΑΛΛΑ, όταν όμιλούμε περί Θεοῦ, δὲν ἐννοοῦμε βεβαίως μία «*δύναμι φυσική*», ἓνα ἀπρόσωπο ὄν, μία ἀφηρημένη ὑπαρξι, ἓνα ἀκαθόριστο πνεῦμα, μία «*ὑπερσυνειδητότητα*».

Πηγή τῆς ἀληθοῦς καὶ σωστικῆς θεογνωσίας εἶναι μόνον ὁ ἐν Τριάδι Πανάγιος Θεός. Ὁ ἐνυπόστατος Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ Θεὸς ἀληθινός, μὲ τὴν ἐνσαρκη Οἰκονομία Του, μᾶς ἀπεκάλυψε τὸν Πατέρα ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι.

Ὁ ἄνθρωπος στὴν Κ. Διαθήκη, τὴν περίοδο τῆς Χάριτος, καλεῖται νὰ συνεργασθῆ ἑλεῦθερα μὲ τὴν θεία θέλησι, γιὰ νὰ καταστῆ ἱκανὸς τῆς ἀληθοῦς θεογνωσίας. Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα μᾶς ὀδηγεῖ στὴν γνῶσι τοῦ Υἱοῦ καὶ ὁ Υἱὸς μᾶς γνωρίζει τὸν Πατέρα. Πηγή τῆς γνώσεως ὁ ζῶν Τριαδικὸς Θεὸς τῆς Χριστιανικῆς Ἀποκαλύψεως.

Φορεὺς τῆς γνώσεως ὁ ἐν Χριστῷ κεκαθαρμένος ἄνθρωπος. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι «*θεόπλαστος*» καὶ «*εἰκὼν Θεοῦ*» καὶ «*θεὸς κεκελευσμένος*». Ἡ πῶσις του ὠδήγησε αὐτὸν στὴν φθορά. Ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἀρρώστησε καὶ ζῆ πλέον σὲ μία παρὰ φύσιν κατάστασι. Ἐπομένως, ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τὴν ἐν Χριστῷ θεραπεία, ἐξυγίανσι, ἀνακαίνισι καὶ «*ἀνακεφαλαίωσί*» τῆς.

* * *

Ο ΚΥΡΙΟΣ μας δὲν συν-έκτισε τὰ πάθη στὴν ἀνθρωπίνη φύσι. Αὐτὰ εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς παρακοῆς καὶ ἀρνήσεώς μας νὰ ἀκολουθήσουμε τὴν μοναδικὴ ὁδὸ τῆς τελειώσεως καὶ θεογνωσίας: τὴν ὑπακοὴ στὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ ἐν πίστει, ταπεινώσει, ἀγάπῃ καὶ ἐλευθερίᾳ.

Ὁ Ὅσιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος λέγει πολὺ χαρακτηριστικά:

«Κακὸν μὲν ὁ Θεὸς οὔτε πεποίηκεν, οὔτε δεδημιούργηκεν· ἡπατήθησαν δὲ τινες φήσαντες φυσικὰ εἶναι τινὰ τῶν παθῶν ἐν τῇ ψυχῇ, ἀγνοήσαντες ὅτι τὰ συστατικὰ τῆς φύσεως ιδιώματα ἡμεῖς εἰς πάθη μετηνέγκαμεν. Οἷον· φύσει ἐν ἡμῖν ἡ σπορὰ διὰ τὴν τεκνογονίαν, μετεποιήσαμεν δὲ ἡμεῖς αὐτὴν εἰς πορνείαν· φύσει ἐν ἡμῖν ὁ θυμὸς κατὰ τοῦ ὄφους, κεχρήμεθα δὲ ἡμεῖς αὐτῷ κατὰ τοῦ πλησίον· φύσει ἐν ἡμῖν ὁ ζῆλος διὰ τὸ τὰς ἀρετὰς ζηλοῦν, ἡμεῖς δὲ ἐπὶ κακῷ ζηλοῦμεν· φύσει τῇ ψυχῇ πρόσεστι τὸ δόξης ἐπιθυμεῖν, ἀλλὰ τῆς ἄνω φύσει τὸ ὑπερηφανεύεσθαι, ἀλλὰ

κατὰ τῶν δαιμόνων· ὁμοίως ἢ χαρά, ἀλλὰ διὰ τὸν Κύριον, καὶ τὴν τοῦ πλησίον εὐπραγίαν· εἰλήψαμεν καὶ μνησικακίαν, ἀλλὰ κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς ψυχῆς· εἰλήψαμεν ἔφεςιν τρυφῆς, οὐ μέντοι ἀσωτείας».

(Λόγος ΚΖ', II, § μα').

* * *

Η ΓΝΩΣΙΣ αὐτὴ τῆς ἀρχικῆς καθαρότητος καὶ θεοειδίας τῆς φύσεώς μας εἶναι δογματικὸ καὶ σωτηριολογικὸ θέμα βασικώτατο.

Ὅλες οἱ μὴ Ὁρθόδοξες «πνευματικῆς» ομάδες, οἱ ὁποῖες δῆθεν προσφέρουν *σωτηρία* στὸν ἄνθρωπο, σφάλλουν μεγάλως στὸ ζήτημα αὐτό: μὲ τὸ νὰ ἔχουν καθαρῶς πανθεϊστικὴ ἀνθρωπολογικὴ βάσι, φθάνουν στὸ σημεῖο νὰ ταυτίζουν τὸ καλὸ μὲ τὸ κακό, νὰ μὴ χωρίζουν τὸ ἀγαθὸ ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, νὰ μὴ δέχωνται ἕναν Θεῖο Σωτῆρα, ὁ Ὅποιος θὰ συγχωρήσῃ καὶ θὰ θεραπεύσῃ τὸν ἁμαρτωλὸ καὶ ἄρρωστο ἄνθρωπο.

Ἀντιθέτως, ἡ ὄντως ἀνθρωπολογία τῆς Ὁρθοδοξίας μας διδάσκει, ὅτι τὰ πάθη εἶναι παρὰ φύσιν καὶ χρειάζεται ζῆλος ἔνθεος καὶ ἀσκητικὴ πορεία καθάρσεως γιὰ τὴν ἐπάνοδο στὸ κατὰ φύσιν, στὴν «προσεδρία τοῦ Θεοῦ», στὴν κατὰ χάριν ἔνωση μὲ τὸν Δημιουργό, ὅπως πολὺ ὠραῖα μᾶς λέγει ὁ Ἰωσήφ Βρυέννιος:

«Ὡσπερ σῶμα ἔκτισεν ὁ Θεός, οὐχὶ δὲ νόσον· οὕτω καὶ ψυχὴν, οὐχ ἁμαρτίαν. Κακοῦται δὲ ἡ ψυχὴ παρατρεπομένη τοῦ κατὰ φύσιν. Τί δὲ ἐστὶν αὐτῇ τὸ προηγούμενον ἀγαθόν; ἡ προσεδρία τοῦ Θεοῦ, ἧς ἐκπίπτουσα, τοῖς ποικίλοις πάθεσι δουλοῦται».

(Λόγος Β' περὶ Τριάδος)

* * *

Η ΚΑΘΑΡΣΙΣ, ὁ φωτισμὸς καὶ ἡ θεὰ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ μοναδικὴ μέθοδος γνώσεως τοῦ Θεοῦ.

Ἄγὼν λοιπὸν ἀπαιτεῖται γιὰ τὴν κάθαρσι τῆς καρδιάς μας, διότι σὲ αὐτὴν ἔχει τὴν καθέδρα τῆς ἡ Χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Γι' αὐτὸ ὁ Κύριός μας μακαρίζει τοὺς καθαρὸς «τῇ καρδίᾳ» (Ματθ. ε' 8).

Ἄλλωστε, ὅπως λέγει ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος,

«ἐπειδὴ ἐν τῇ καρδίᾳ τὴν τοῦ πνεύματος δεχόμεθα

χάριν, αὐτὴν ἐκκαθαίρει πρώτην» ὁ Χριστός μας, ὅταν μᾶς ἐπισημαίνει, ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ μοιχεύουμε στὴν καρδιά μας μέσω τῶν ὀφθαλμῶν μας.

(ΙΖ' Ὁμιλία στὸ κατὰ Ματθαῖον, §α'. Ματθ. ε' 28)

Ἡ καρδιά μας πρέπει νὰ μὴ βασιλεύεται ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὶς ἁμαρτίες, ἀλλὰ νὰ εἶναι λεία σὰν πλάκα, ὥστε νὰ ἐγγράφη σὲ αὐτὴν ὁ Θεὸς τοὺς Νόμους Του, ὅπως χαρακτηριστικὰ γράφει ὁ Ὅσιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής:

«Καρδιά καθαρὰ τάχα ἐκείνη λέγεται, ἡ μηδεμίαν ἔχουσα φυσικὴν καθ' οἰονδήποτε τρόπον πρὸς ὅτιοῦν κίνησιν· ἐν ἧ, καθάπερ πτυχίῳ καλῶς λειανθέντι διὰ τὴν ἄκραν ἀπλότητα, γινόμενος ὁ Θεός, τοὺς ἰδίους νόμους ἐγγράφει».

(Περὶ θεολογίας ἑκατοντὰς δευτέρα, §πα')

Καὶ συνεχίζει ὁ θεοφόρος Μάξιμος:

«Καρδιά ἐστὶ καθαρά, ἡ παντάπασιν ἀνείδεον τῷ Θεῷ καὶ ἀδιαμόρφωτον παραστήσασα τὴν μνήμην καὶ μόνοις τοῖς Αὐτοῦ ἔτοιμον ἐπισημανθῆναι τύποις, δι' ὧν ἐμφανῆς πέφυκε γίνεσθαι».

(αὐτόθι, §πβ')

* * *

Ο ΚΥΡΙΟΣ μας καὶ Θεός μας Ἰησοῦς Χριστός, ὡς μοναδικὸς ἰατρὸς τῶν ψυχῶν, μᾶς ἔδωσε ὡς ἄριστα ἰατρικὰ τὶς ἅγιες καὶ ζωοποιεῖς Ἐντολές Του.

Ὅταν φυλάσσουμε αὐτές, θὰ καθαρισθῆ ἡ φύσις μας ἀπὸ τὶς πληγές τῶν παθῶν καὶ τὶς ἐπιρροές τῶν πονηρῶν πνευμάτων, θὰ ἐλευθερωθοῦμε καὶ θὰ ἐπανέλθουμε στὴν προτέρα μας ὑγεία.

Ὁ Ἀββᾶς Ἰσαὰκ ὁ Σῦρος ὁμιλεῖ θαυμάσια γιὰ τὸ θέμα αὐτό:

«Ὁ σκοπὸς γὰρ τῆς παρουσίας Αὐτοῦ, ἵνα καθαρῶσιν τὴν κακίαν τῆς πρώτης παραβάσεως ἐκ τῆς ψυχῆς, καὶ μεταβάλλῃ αὐτὴν πρὸς τὴν ἐαυτῆς ἀρχαίαν κατάστασιν, ἠνίκα τὰς ζωοποιεῖς Αὐτοῦ ἐντολὰς ὥσπερ φάρμακα καθαρτικὰ τῆς ἐμπαθείας ἡμῶν δέδωκεν ἡμῖν. Ὅπερ γὰρ τῷ νοσερῷ σώματι, τοῦτο αἱ ἐντολαὶ τῆ ἐμπαθεί ψυχῆ. Καὶ δῆλόν ἐστιν, ὅτι αἱ ἐντολαὶ ἐξ ἐναντίας τῶν παθῶν ἐτέθησαν, πρὸς θεραπείαν τῆς παραβεβηκυῖας ψυχῆς»· «ἐν τῇ φυλακῇ (τῶν

έντολῶν) ἐπανερχεται ἡ ὑγεία».

(Ἐπιστολὴ Δ', ἀπόκρισις α').

Ἄν λοιπὸν μᾶς πολεμῇ τὸ πάθος τοῦ μίσους, ἅς χρησιμοποιήσουμε ὡς ἰατρικὸ τὴν ἐντολὴ τῆς ἀγάπης· ἂν μᾶς πειράζη τὸ πάθος τῆς ὑπερηφανίας, ἅς θέσουμε σὲ αὐτὸ ὡς ἐμπλαστρο τὴν ἐντολὴ τῆς ταπεινοφροσύνης· ἂν μᾶς ἐνοχλῇ τὸ πάθος τοῦ θυμοῦ, ἅς ἰατρεύσουμε αὐτὸ μὲ τὴν ἐντολὴ τῆς πραότητος. Ὅμοίως καὶ κάθε ἄλλο πάθος ποὺ μᾶς βασανίζει, ἅς τὸ θεραπεύσουμε μὲ τὴν ἀνάλογη ἐντολὴ τοῦ Κυρίου μας.

* * *

AN ΟΜΩΣ δὲν τηροῦμε τὶς ἐντολές τοῦ Σωτῆρος μας καὶ ἀφήνουμε ἀφύλακτη τὴν καρδιά μας, «*τετράπυλον*» – ὅπως λέγουν οἱ Πατέρες, στὶς προσβολές τῶν παθῶν, τοῦ κόσμου καὶ τῶν δαιμόνων, τότε αὐτὴ μεταβάλλεται σὲ ἓνα σπῆλαιο ληστῶν καὶ καταγῶγιο δαιμόνων· γίνεται δυσώδης, παντελῶς τυφλὴ καὶ ἀνίκανη γιὰ τὴν θεία γνῶσι.

Μία πολλὴ ζωντανὴ εἰκόνα αὐτῆς τῆς φρικτῆς καταστάσεως τῆς καρδιάς μᾶς δίδει ὁ Ἀββᾶς Νεῖλος ὁ Σιναΐτης, ἀπευθυνόμενος σὲ ἓναν Μοναχό:

«Σὺ οὖν τέκνον, ἐποίησας τὸν οἶκον τῆς ψυχῆς σου καὶ τοῦ σώματος τετράπυλον· καὶ αἱ θύραι τοῦ νοῦς καὶ τῆς διανοίας ἐπήρθησαν, καὶ αἱ θυρίδες τῶν αἰσθητηρίων τοῦ σώματος ἀνεωγμέναι εἰσὶ· καὶ παρερχόμενοι οἱ παροδίται καὶ κλέπται καὶ λησταὶ καὶ κοπιρσταί, καὶ εἴτι δ' ἂν εὕρωσι τὸ ἀρέσκον αὐτοῖς λαμβάνουσιν· οὐ γὰρ ἔστιν αὐτοῖς ὁ ἀντιλέγων ἢ κωλύων αὐτούς· πᾶς γὰρ ὁ οἶκος ἄθυρος καὶ ἀθυρίδωτος, ὄζοθήκη γίνεται· καὶ γινώσκεις ὅπου κόπρος καὶ δυσωδία, σκώληκες καὶ σηπεδῶν ἔστι καὶ ἔρπετὰ οἰκοῦσιν ἀκάθαρτα· ἐκεῖ γὰρ ἄνθρωπος εὖ φρονῶν οὐ δύναται· ἔρπετὰ δὲ ἐσθίοντα κόπρον οἰκοῦσιν, χοῖροι καὶ ὄρνια, ὄφεις καὶ σκορπίοι καὶ σαῦραι».

Καὶ τί λοιπὸν πρέπει νὰ γίνη; Ὡς καλὸς ἰατρὸς τῆς Χάριτος, ὁ ἴδιος θεοφόρος Ἀββᾶς μᾶς καθοδηγεῖ στὸν τρόπο τῆς θεραπείας:

«Σὺ οὖν ἀπελθὼν καθάρισον τὸν οἶκον ἐκφορήσας τὴν κόπρον· εἴθ' οὕτω φιλοκαλήσας τοῦτον, ράνον ὕδωρ καθαρὸν καὶ στηῆσας τὴν θύραν, πῆξον τὰς θυρί-

δας καὶ τότε θυμιάσον τὸν οἶκον καὶ βαλὼν τὸ κλειδίον, θές τράπεζαν καὶ ἄψον λύχνον· καὶ καλέσας τοὺς ἱερεῖς παρακάλεσον αὐτούς, ὅπως εὐχὴν ποιήσαντες, ἐγκαινίσωσί σου τὸν οἶκον· καὶ τότε στήσον οἰκοφύλακα, καὶ ὅτε οἰκήσει ὁ οἰκοφύλαξ ἐν τούτῳ, θές εἴτι βούλει χρυσίον καὶ ἀργύριον καὶ ἱματισμὸν καὶ βρώματα καὶ οὐδὲν ἀπολείς· ναὶ μὴν χρή σε καὶ περιάυλον κτήσασθαι καὶ θυρωρὸν στήσαι, ἵνα μὴ κατὰ τὸ ἔθος ἐρχόμενοι οἱ κλέπται καὶ οἱ λησταὶ καὶ κοπρισταί, ἔμπροσθεν τῆς θύρας ὄξωδιάς πληρώσωσιν».

Καὶ ἐπεξηγεῖ ὁ Ἀββᾶς Νεῖλος τὸν παραβολικὸ λόγον του:

«Οἶκος οὖν ἐστὶ τὸ σῶμα· οἰκοδεσπότης, ἡ ψυχὴ· οἰκοφύλαξ, ὁ νοῦς· θύρα, τὸ στόμα· θυρίδες, τὰ αἰσθητήρια· κλειδίον, ἡ γλῶσσα, ἡ ἀνοίγουσα καὶ κλείουσα· παροδῖται, οἱ δαίμονες· λησταί, ἡ γαστριμαργία καὶ ἡ σωματικὴ ἀνάπαυσις· κλέπται, ἡ κενοδοξία καὶ ἡ ὑπερηφάνια· κόπρος καὶ δυσωδία, οἱ πονηροὶ λογισμοὶ καὶ αἱ φαῦλαι ἔννοιαι· ἐρπετὰ καὶ θηρία, τὰ πάθη καὶ αἱ ἁμαρτίαι· ὁ ἐκφέρον καὶ καθαρίζων τὴν ὄξωδιαν, ἐστὶν ἡ ἐξαγγελία (τῶν λογισμῶν καὶ παθῶν) τὸ ὕδωρ τὸ ραῖνον καὶ ἀρδεῦον τὴν ἔννοιαν, ἐστὶν ἡ ἀνάγνωσις· ὁ δὲ λύχνος, ἡ συνείδησις, ἡ διδάσκουσα πάντα τὰ ὠφέλιμα καὶ κωλύουσα πᾶν φαῦλον· ἡ δὲ τράπεζα, ἡ καρδιά· τὰ δὲ βρώματα, οἱ διαβατοὶ Ψαλμοί· τὸ δὲ θυμίαμα, ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ· χρυσὸς δὲ καὶ ἄργυρος καὶ ἱματισμὸς, αἱ ἀρεταί· ἱερεὺς, ὁ δεχόμενος τοὺς σοὺς λογισμούς· περιάυλον, ἡ καθαρὰ προσευχὴ· ὡσπερ γὰρ οἱ ἀγαθοὶ λογισμοὶ ὠφελουῖσι τῇ ψυχῇ, οὕτως οἱ πονηροὶ λογισμοὶ ταύτην βλάπτουσι».

(Παρὰ Ἰωσήφ Βρυεννίου, Λόγος ΙΕ' περὶ Τριάδος)

* * *

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Πέτρος μᾶς προτρέπει: «Κύριον δὲ τὸν Θεὸν ἀγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν» (Α' Πέτρ. γ' 15). Δοξάσατε, σεβασθῆτε καὶ λατρεύσατε τὸν Θεόν, ὡς Ἅγιον, εἰς τὰ βάθη τῶν καρδιῶν σας!...

Ἐὰν ἐπιδιώκουμε αὐτὸ μὲ καρδιὰ τεταπεινωμένη καὶ συν-
τετριμμένη, τότε τὸ Ἅγιο Πνεῦμα θὰ μᾶς ἀναδείξῃ σκευὴ ἅγια
καὶ κατοικητήριά Του, ὅποτε θὰ βιώσουμε τὸ Ἀποστολικό: «*Οὐκ
οἶδατε ὅτι ναὸς Θεοῦ ἐστε καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ ἐν
ὑμῖν*» (Α΄ Κορινθ. γ΄ 16).

Τότε θὰ γίνουμε θεοφόροι, μονὲς καὶ ναοὶ τῆς Ἁγίας Τριά-
δος: «*Ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ ὁ Πατήρ
μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν
παρ' αὐτῷ ποιήσομεν*» (Ἰωάν. ιδ΄ 23).

Ἄς ἰδοῦμε ὅμως περισσότερο συγκεκριμένα, πῶς μεταβαλ-
λόμεθα εἰς ναὸν τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, κατὰ τὸν Ἰωσήφ Βρυνέννιο:

*«Ὁ τοῦ εὐσεβοῦς νοῦς, εἰ καθάροίτο, θρόνος ἐστὶ
τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ τράπεζα Χριστοῦ, καὶ
ἡ καρδιά αὐτοῦ ναὸς τοῦ ἁγίου Πνεύματος· οἱ ἀγα-
θοὶ δὲ λογισμοί, οἱ δορυφόροι εἰσὶ· αἱ δὲ προσφοραὶ
αὐτοῦ ἢ ἀνάγνωσις, ἢ ψαλμωδία καὶ ἡ εὐχή· ἡ δὲ
ψυχὴ, ὁ νεωκόρος· καὶ τὸ σῶμα, δοῦλος· τὰ αἰσθητή-
ρια, αἱ θυρίδες τοῦ ναοῦ· ἡ δὲ διάνοια, πύλη· ἡ δὲ
συνείδησις, ὁ θυρωρός».*

(Βλ. Ὑπόμνημα περὶ νοός)

Καὶ ἂν ὁ εὐσεβὴς κινῆ τὰ πόδια του στὴν ὁδὸ τῆς ἀρετῆς·
ἔὰν κινῆ τὰ χέρια του σὲ ἐλεημοσύνες καὶ τὰ ἀπλώνῃ στὴν
προσευχὴ καὶ ἄλλες ἀγαθοεργίες, τότε βέβαια τὸ Ἅγιο Πνεῦμα
θὰ κινῆ τὴν καρδιά του μὲ τὴν Χάρι καὶ ἐνέργειά Του, ὥστε ὁ
εὐσεβὴς νὰ νοιώθῃ καὶ νὰ λέγῃ τὸ Ἀποστολικό: «*Ἐν Αὐτῷ γὰρ
ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμὲν*» (Πράξ. ιζ΄ 28).

* * *

Η ΑΣΚΗΤΙΚΗ πορεία τῆς ἐν Χριστῷ καθάρσεως εἶναι ἐπί-
πονος, ἀλλὰ γλυκεία καὶ σωτηριώδης. Ἄλλωστε, ἡ πρώτη γεῦ-
σις τῶν καρπῶν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μᾶς χαροποιεῖ καὶ ἐνδυνα-
μώνει καὶ ἐνθαρρύνει στὸν περαιτέρω ἀγῶνα τῆς αὐταπαρνήσεως:

*«Ὁ γευσάμενος τῶν ἄνω, εὐχερῶς τῶν κάτω κατα-
φρονεῖ· ὁ δὲ ἐκείνων ἄγευστος, ἐπὶ κτήμασιν ἀγάλλ-
λεται».*

(Κλίμαξ, Λόγος ΙΣΤ΄, §19)

Ἡ καρδιά μας, ἀπὸ τὴν ἡμέρα τοῦ Ἱεροῦ Βαπτίσματός μας
«εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύ-

ματος», ἔγινε θρόνος εὐλογημένος τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ Παρακλήτου.

Ἐκεῖ λοιπὸν στὴν καρδιά μας νὰ βλέπουμε πάντοτε· ἐκεῖ νὰ συμμαζώνουμε τὸν νοῦ μας καὶ τοὺς λογισμοὺς μας καὶ τὴν προσοχή μας καὶ νὰ προσευχώμεθα ἀδιαλείπτως, ἐπαναλαμβάνοντες ἐν πόθῳ καὶ μετανοίᾳ τὴν θεία καὶ γλυκυτάτη εὐχή: *«Κύριε, Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱὲ Θεοῦ, ἐλέησόν με!»*.

Τότε θὰ πλημμυρίζῃ ἡ καρδιά μας μὲ ὅλα τὰ ἀγαθὰ τοῦ λατρευτοῦ μας Νυμφίου Ἰησοῦ, διότι κατὰ τὸν θεῖο Ψαλμωδó:

«εἰρήνην πολλὴν τοῖς ἀγαπῶσι τὸν νόμον Σου (Κύριε), καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς σκάνδαλον».

(Ψαλμ. ριγ' 165)

(*) Περιοδ. «Ἅγιος Κυπριανός», 242/Μάϊος-Ἰούνιος 1991, σελ. 313-314, 319-320.